

Euroopan unionin
osarahoittama

KELPO

Kestävän liikenteen pilotit
Päijät-Hämeessä

Kestävä arkiliikkuminen: koulu- ja työmatkaliikkuminen

**Askel kohti kestävämpää liikennettä 9.6.2026,
LAB-ammattikoulun Lahden kampus**

 LAB University of
Applied Sciences

Lahti

 Elinvoimakeskus

Ohjelma

16:00 Kahvit

16:30 Tilaisuuden avaus

16:35 Asiantuntijaesitys: Kestävä arkiliikkuminen - koulu- ja työmatkaliikkuminen

- Jenni Rahkonen, Lahden kaupunki & Annukka Heinonen ja Tiia Tuomisto, LAB-ammattikorkeakoulu

17:00 Paneelikeskustelu: Kestävän liikenteen edistäminen Päijät-Hämeessä

- Milla Bruneau, Lahti (kokoomus)
- Hilikka Kemppe, Asikkala (keskusta)
- Laura Jokela, Orimattila (perussuomalaiset)
- Teemu Laine, Hollola (vihreät)

17:30 Yhteenveto ja tilaisuuden lopetus

18:00 Ovet sulkeutuu

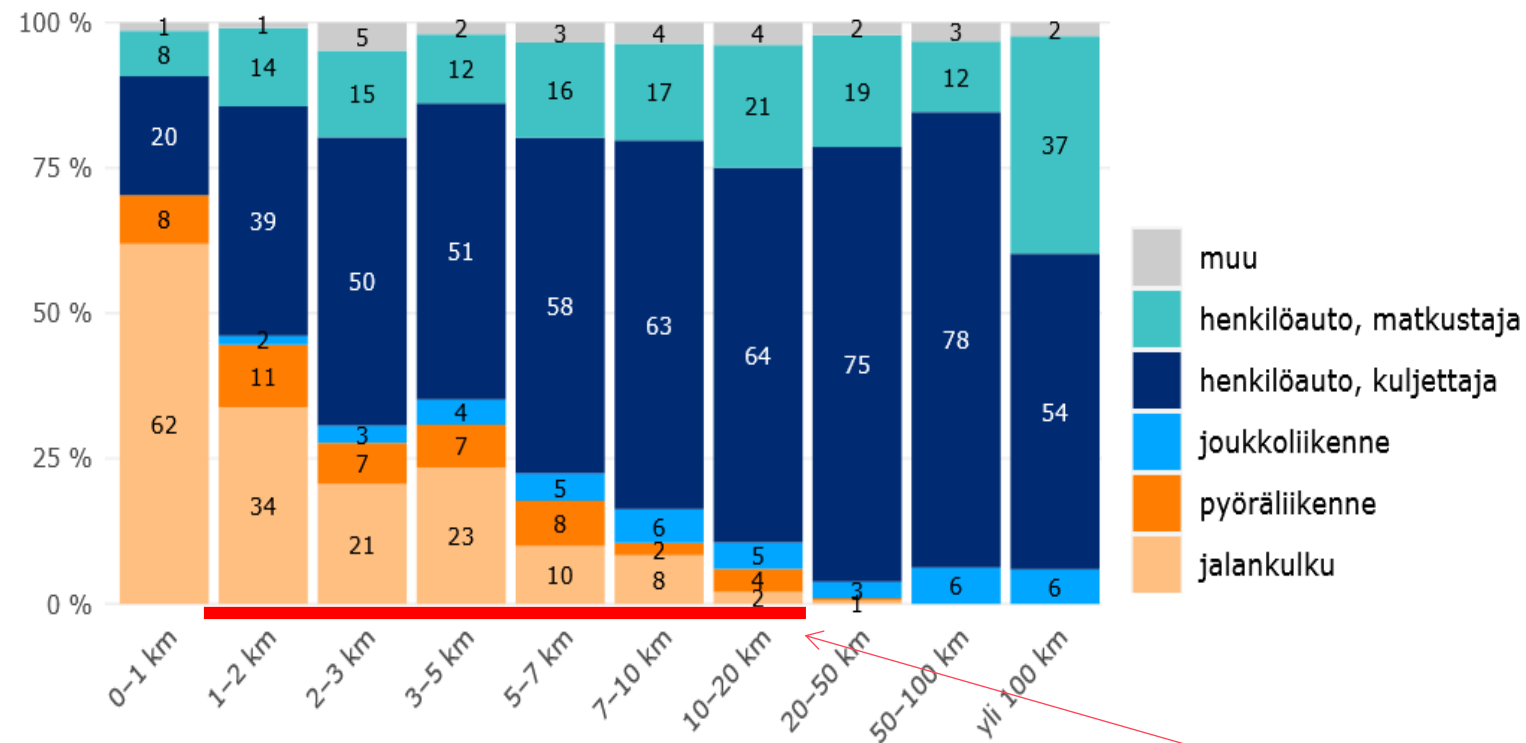
Kestävän liikenteen pilotit Päijät-Hämeessä

Liikenteen rooli on merkittävä Päijät-Hämeen päästövähennystavoitteiden näkökulmasta - toimissa keskitytty edistämään kestäväää liikennettä ja tukemaan päästövähennyksiä

- **Selvitimme** koulu- ja opiskelumatkojen sekä työmatkaliikkumisen tilannetta ja liikkujien tarpeita sekä haja-asutusalueiden tavarajakelutarpeita
- **Kartoitimme** sopivia käyttötapa- ja kulkutapamuutokseen tähtääviä vähäpäästöisiä ja päästöttömiä ratkaisuja
- **Kokeilimme käytännössä** kestäväään liikenteeseen liittyviä toimia alueen pilottiyritysten ja muiden - toimijoiden kanssa
- **Kokosimme selvitykset ja toimenpide-ehdotuksia** kunnille sekä muille sidosryhmille

Viidesosa arkimatkoista liittyy työhön, koulunkäyntiin tai opiskeluun

Arkinen kulkeminen työn ja kodin välillä ovat toistuva osa arjen kulkutapoja.

Seudullisen henkilöliikenne-tutkimuksen (2021) mukaan 24 % päijäthämäläisten kulkemista matkoista liittyi työhön, koulunkäyntiin tai opiskeluun. Kuitenkin vain 31 % matkoista kestävillä kulkumuodoilla. (Traficom 2021)

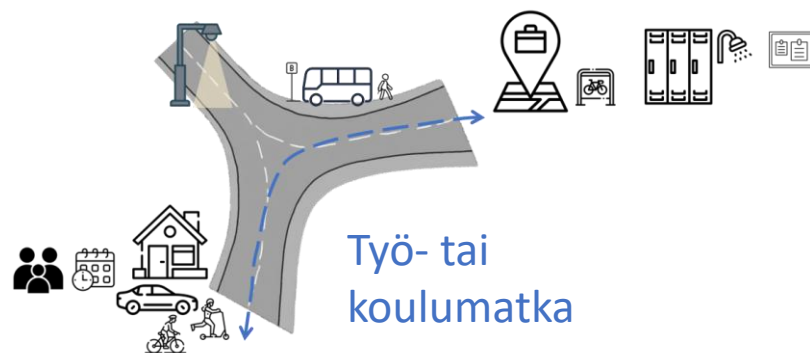
Kulkutapaosuudet matkan pituuden mukaan, Seudullinen henkilöliikennetutkimus 2021. (Traficom 2021)

Potentiaalia kulkutapamuutokselle

Kestäviin arjen matkoihin vaikutetaan eri tasoilla

Kuntatasolla luodaan edellytyksiä kodin ja koulun/työpaikan välillä kulkemiselle. Olosuhteilla on vaikutusta arkisten kulkutapojen muodostumisessa sekä kulkuneuvojen valinnassa.

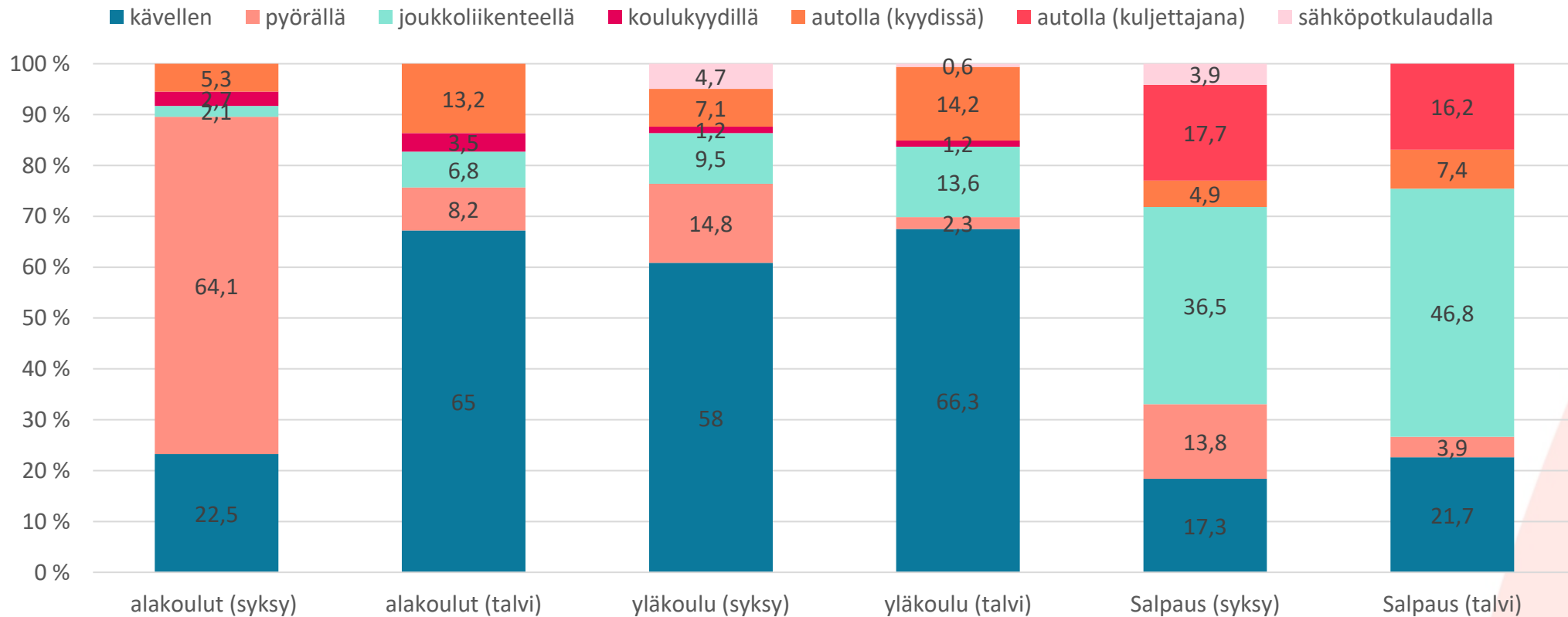
Koululainen tai työntekijä yhdistää koulun, työn ja muun arjen sekä muodostaa arjen kulkutapansa mm. koulun/työn sijainnin ja aikataulujen, mahdollisuuksien sekä muiden henkilökohtaisten tekijöiden määrittelemänä.

Koulussa tai työpaikalla voidaan ohjata ja kannustaa kestävään liikkumiseen esim. ohjeiden, periaatteiden sekä tarjottavien etujen ja kannustimien muodossa. Lisäksi olosuhteilla mahdollistetaan kestävillä kulkumuodoilla kulkeminen. Yhteistyö ja koululaisten/työntekijöiden kuuleminen sekä keskustelut kunnan ja joukkoliikennetoimijan kanssa ovat tärkeitä kehittämisen kannalta.

Koulu- ja opiskelumatkojen kulkutapaosuudet (syksy vs talvi)

(prosenttia)

Mukkulan koulu

Fiksut ja turvalliset koulumatkat

Kouluikäisille suositellaan vähintään tunti reipasta liikuntaa päivässä. Aktiiviset koulumatkat ovat helppo tapa varmistaa suosituksen täyttyminen. Kävely ja pyöräily lisäävät hyvinvointia, parantavat keskittymistä ja vähentävät liikenteen päästöjä.

Kannustamme huoltajia tukemaan lasten aktiivisia koulumatkoja. Saattaminen kävellen tai pyörällä on paras vaihtoehto. Autoliikenne ruuhkauttaa koulun ympäristöä ja lisää turvallisuusriskejä.

Jos autolla saattaminen on välttämätöntä, on karttaan merkitty turvallinen paikka saattoliikenteelle. Noudatathan myös liikenneopasteita – saattoliikenne ei ole huoltoajoa. Autoliikenteeltä rauhoitettu koulun ympäristö turvaa kävellen ja pyörällä kulkevien matkoja ja näyttää esimerkkiä, että myös muut saapuvat kouluun omin voimin.

Turvallista koulumatkaa!

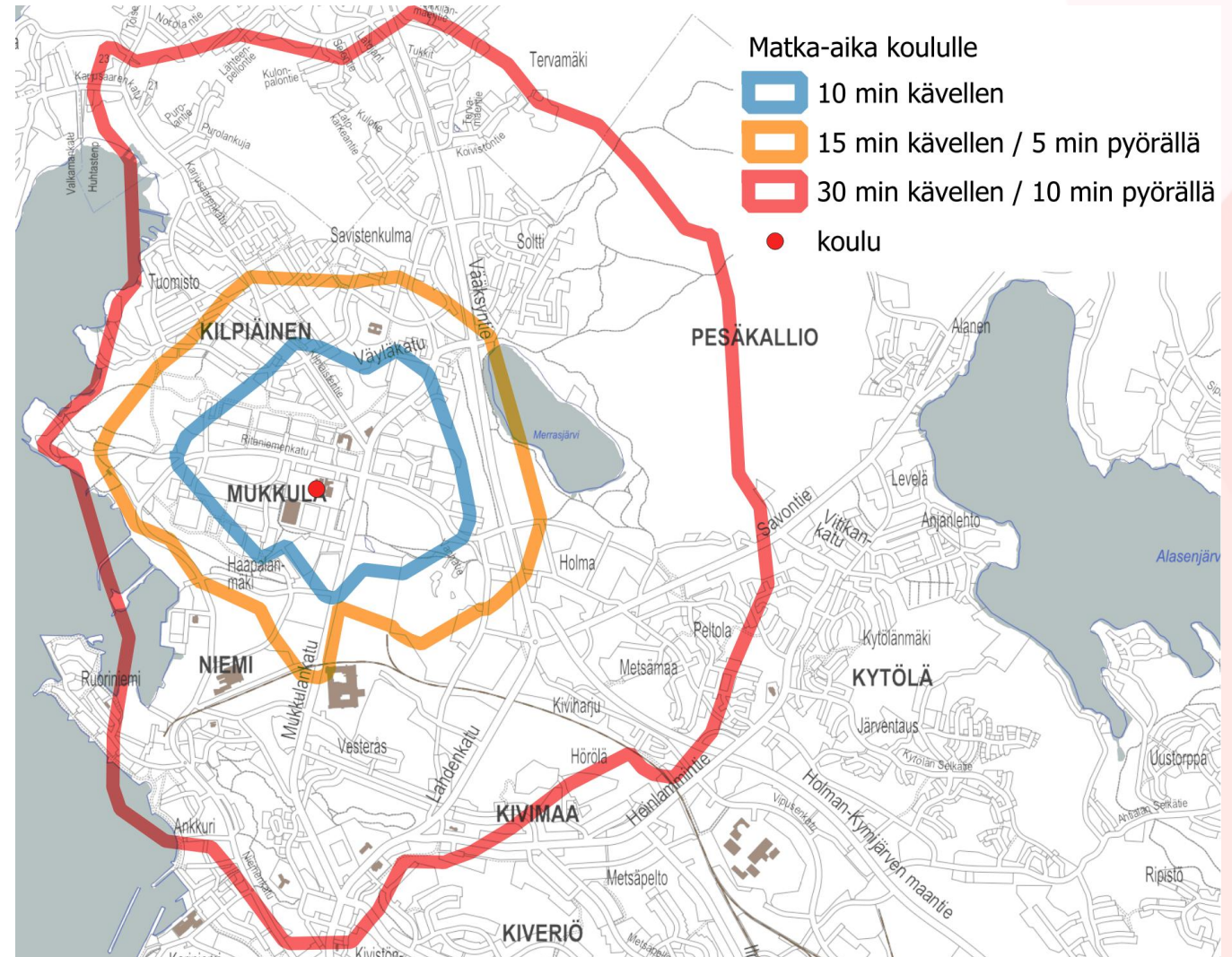
Koulumatkat ovat mahdollisuus liikkua

Onko koulumatkasi jollain oheiseen karttaan merkityn vyöhykkeen alueella?

Kuinka kauan sinulla kestää kävellen tai pyörällä koululle?

Vinkit koulumatkalle

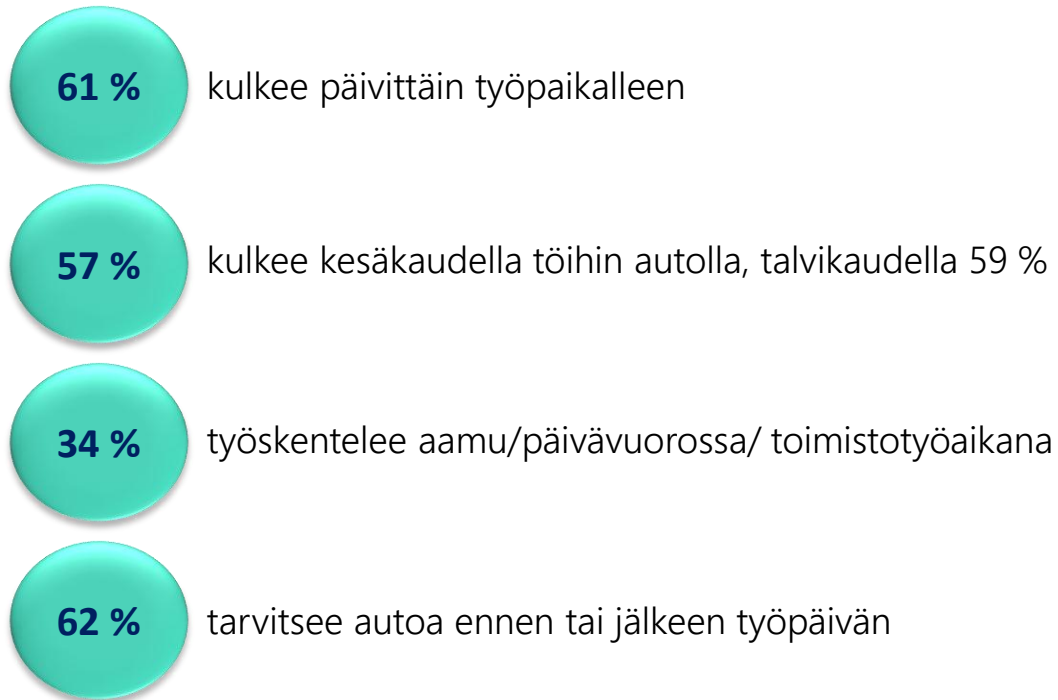
1. Suunnitelkaa koulureitti yhdessä. Turvallisen reitin harjoittelu yhdessä lapsen kanssa kannattaa aloittaa hyvissä ajoin. Erityisesti suojatien ylittämisen säännöt ja huomiot on tärkeää kerrata useasti.
2. Kaverin kanssa kulkeminen voi tehdä matkasta mielisemmän! Muistuta lasta, että muuhun liikenteeseen pitää myös keskittyä, eikä käyttää samalla esimerkiksi kännykkää.
3. Syksyisin ja talvisin käytetään heijastimia, huomioliivejä ja pyörässä valoja, jotta näemme toisemme liikenteessä.

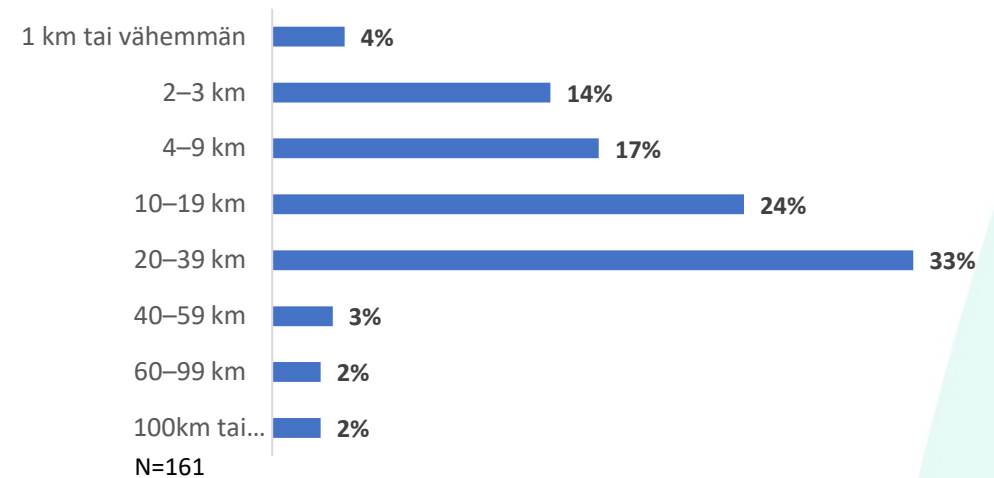
Yksityisautoilu on yleisin kulkutapa myös lyhyillä työmatkoilla

Jopa puolet alle 3 km työmatkoista kuljetaan yksityisautolla. Kyselyyn vastanneista 35 %:lla on alle 9 km työmatka.

Alle 9 km työmatkaa kulkevista vastaajista

Yhdensuuntainen työmatka (alkukartoitus)

Työmatkaliikkuminen kohdeorganisaatioissa

Työntekijät toivovat työpaikaltaan motivointia ja kannustimia kestävään liikkumiseen. Vaikka kestävään työmatkaliikkumiseen kannustavat toimet voivat olla samoja kuin hyvinvointia tukevat, henkilöstö saattaa tunnistaa ne vain toiseksi näistä.

Alkukartoituskyselyn vastaajista

49 %

kokee työpaikkansa haluavan tukea työntekijöiden hyvinvointia

36 %

kokee työpaikkansa kannustavan kestävään työmatkaliikkumiseen

36 %

kokee työpaikkansa viestivän työmatkaliikkumisen eduista

78 %

kokee työmatkaliikkumiseen liittyvien valintojen olevan yksilön oma asia

Seurantakyselyn vastaajista

41 %

kertoo voivansa valita erilaisista kulkutavoista, joilla kulkea töihin

69 %

suhtautuu myönteisesti työpaikkansa kestäväen työmatkaliikkumisen kokeiluihin

Näitä pitäisi olla lisää

Ehdottomasti jatkossakin olisi kiva huoltaa pyörä

Tehokkaampi viestintä työpaikalla

ja kampanja esim. yksiköiden kesken, jossa mukana porkkana/palkinto

Enemmän motivointia: En osaa sanoa mikä, mutta jokin pieni "porkkana"

Liiku lapselle joulu kampanjasta voisi tehdä pysyvän perinteen

Hienoa että yritettiin, vaikka en itse kokeiluihin lähtenyt

Jos bussi kulkisi suoraan Nastolaan

Skenaariot päästövaikutuksen arvioinnissa

Arvioinnissa laskettiin kilometriperusteisesti eri kulkumuotojen päästövaikutukset päästökertoimilla.

Vertailuun käytettiin skenaarioita, joissa autoilun osuus olisi vähentynyt 60 ja 50 prosenttiin.

Päästövähennykset vaativat työmatkaliikumisessa laajaa kulkutapamuutosta.

Seurantakyselyssä havaittiin, että toteutetut kokeilut eivät olleet riittäviä merkittäviin kulkutapamuutoksiin.

Skenaario 1: autoilun osuus 86 % (lähtötilanne)

keskimääräisistä työmatkakilometreistä koostuvat päästöt eri kulkumuodoilla (edes-takainen työmatka vuodessa).

Skenaario 2: autoilun osuus 60 %

Kulkutapamuutos, jossa autoilun osuus olisi 60 %, painottuen enemmän joukkoliikenteeseen kuin aktiivisiin kulkumuotoihin

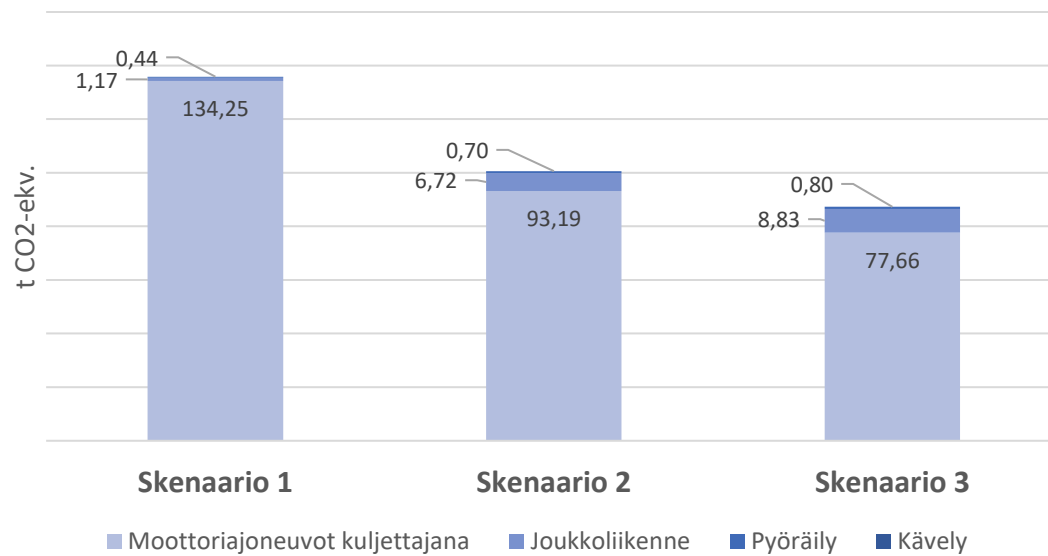
Skenaario 3: autoilun osuus 50 %

Kulkutapamuutos, jossa autoilun osuus olisi 50 %, painottuen enemmän joukkoliikenteeseen kuin aktiivisiin kulkumuotoihin

Päästökertoimet: keskimääräinen hiilidioksidipäästö/kulkumuoto.

Työmatkan pituus: alkukartoituskyselyn keskimääräiset kilometrit

P1-kohteen työmatkaliikenteen arvioidut päästöt vuodessa
(t CO₂-ekv.)

Suosituksset kartoitusten pohjalta

Koulu- ja opiskelumatkat

Oppilaitosten saavutettavuus eri kulkutavoilla

Huolehdi, että joukkoliikenne palvelee oppilaita ja opiskelijoita (pysäkit, reitit, aikataulut). Kävely, pyöräily ja joukkoliikenne muodostavat yhdessä toimivan kokonaisuuden ja voivat vähentää autolla kulkemista olosuhteita kehittämällä.

Ympäristön ja infrastruktuurin kehittäminen

Paranna koulujen lähiympäristöä: suojatiet, nopeusrajoitukset, hidasteet sekä turvalliset pyöräpysäköintipaikat. Koulupiha ja saapumisjärjestelyt ovat osa koulumatkan turvallisuutta ja vaikuttavat kulkutavan valintaan.

Kunnan rooli kestävien valintojen mahdollistajana

Tee päätöksiä, jotka vähentävät saattoliikennettä ja tukevat kävelyä, pyöräilyä ja joukkoliikennettä. Hyödynnä tietoa ja toimiviksi todettuja ratkaisuja. Samalla voit parantaa liikenneturvallisuutta ja viihtyvyyttä sekä tukea kuntalaisten hyvinvointia ja kestäviä ratkaisuja.

Työmatkaliikkuminen

Tunnista työssäkäynti- ja asuinalueet

Kehitä kestävän työmatkaliikkumisen olosuhteita: kävely ja pyöräily reittien laatu, jatkuvuus ja turvallisuus, kunnossapito ja valaistus sekä joukkoliikenteen aikataulujen ja reittien soveltuminen työvuoroihin. Missä työpaikat sijaitsevat ja millaiset yhteydet asuinalueilta on myös kuntarajojen yli.

Tunne alueen työnantajat

Keskustele työnantajien kanssa tarpeista ja toiveista sekä ota selvää työvuorojen aloitusta ja lopetusajankohdista. Tyytyväiset työpaikkaorganisaatiot ja niiden työntekijät luovat pitovoimaa kuntaan.

Kunnan omat arkimatkat

Kannustetaanko kestävään työmatkaliikkumiseen työsuhte-
eduilla, kuten työsuhdematkalipulla, pyörähuollolla ym., tai onko tehty ohjeistuksia työsuhteautojen käyttöön tai hankintakriteerejä työsuhteautojen hankintaan?

Haja-asutusalueiden tavaraliikenne

Yhteistyön sujuvoittaminen kaupallisten toimijoiden kanssa uusien kestävän liikenteen ratkaisujen löytämiseksi

Avoin ja kehitysmuuntoinen vuoropuhelu sekä mahdollisimman pitkäjänteisen poliittiset päätökset ja seudullinen yhteistyö helpottavat toimintaa yritysten ja muiden sidosryhmien kesken. Kuntalaisten tarpeiden ja kunnan mahdollisuuksien esiintuominen sekä matalan kynnyksen yhteydenpito.

Kuntien roolin kirkastaminen osana alueellista kestävyystyötä

Paikallisten yritysten kannustaminen kestävien toiminnan muotojen pariin esim. hankintaohjauksella ja kestävyysverkostotyöllä. Kuntien omat yhtiöt voivat näyttää mallia. Haja-asutusalueiden palvelujen kehittäminen mm. asukkaiden ja kesäasukkien tarpeet huomioiden. Palveluiden keskittyessä kuntakeskuksiin myös asiointiliikenteestä, kevyenliikenteen väylistä ja kunnossapidosta on huolehdittava.

Kestävän liikenteen edistäminen Päijät-Hämeessä -paneeli

**Milla Bruneau,
Lahti
(kokoomus)**

**Laura Jokela,
Orimattila
(perussuomalaiset)**

**Hilikka Kemppi,
Asikkala
(keskusta)**

**Teemu Laine,
Hollola
(vihreät)**

Euroopan unionin
osarahoittama

KELPO

Kestävän liikenteen
pilotit Päijät-Hämeessä

Esittelijät

Jenni Rahkonen, Lahden kaupunki
Annukka Heinonen, LAB-ammattikorkeakoulu
Tiia Tuomisto, LAB-ammattikorkeakoulu

9.6.2026